

Nr 41

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående organisationen av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

Vid anmälan i propositionen nr 1 (bilaga 9) av de under sjunde huvudtiteln uppförda anslagen Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Avlöningar, Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Omkostnader samt Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppborärd framhöll chefen för finansdepartementet, att han senare ämnade framlägga förslag om proposition till årets riksdag rörande organisation m. m. för centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden. Kungl. Maj:t har vidare under nyssnämnda bilaga, punkterna 43—45, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1964/65 beräkna följande anslag, nämligen till Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 879 000 kr., till Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Omkostnader ett förslagsanslag av 942 000 kr. samt till Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden: Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppborärd ett förslagsanslag av 2 079 000 kr.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 46, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 februari 1964, föreslagit riksdagen att A. antaga vid propositionen fogade förslag till 1) förordning angående ändring i uppborädsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) samt 2) förordning om överflyttande på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden av uppgifter som tillkomma statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen och centrala uppborädsnämnden, m. m.; B. godkänna i statsrådsprotokollet angivna riktlinjer för centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens uppgifter och organisation; C. bemyndiga Kungl. Maj:t att uppdraga åt centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden att från och med den 1 juli 1964 eller senare dag, som kan befinnas lämplig — sedan i förekommande fall överenskommelse därom träffats med vederbörande främmande stat — övertaga med tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna handräckningsavtal sammanhängande arbetsuppgifter, vilkas handläggning enligt nuvarande bestämmelser ankommer på Kungl. Maj:t eller riksskattenämnden; D. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga övergångsåtgärder för förslagens

genomförande; E. bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden; F. godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65; G. till Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden: Avlöningar för budgetåret 1964/65 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.; H. till Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden: Omkostnader för budgetåret 1964/65 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 942 000 kr.; I. till Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden: Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppbörd för budgetåret 1964/65 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 079 000 kr.

De vid propositionen fogade författningsförslagen har den lydelse som framgår av propositionen s. 2—8.

I statsrådsprotokollet redovisas de olika avsnitten sålunda:

I. Nuvarande centrala organ och deras arbetsuppgifter (s. 10—15).

II. Uppbördsorganisationskommitténs förslag (s. 15—36).

III. Remissyttranden (s. 37—45).

IV. Departementschefen (s. 45—54).

Utskottet får härutinnan hänvisa till statsrådsprotokollet, i den mån redogörelse ej lämnas i det följande.

I anledning av propositionen har väckts två likalydande motioner, den ena inom första kammaren av herrar *Jonasson* och *Eric Carlsson* (I: 663) samt den andra inom andra kammaren av herrar *Boo* och *Eliasson* i Sundborn (II: 808), i vilka motioner hemställts att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 46 måtte besluta att 8 § uppbördsförordningen skall erhalla följande lydelse:

»Riksskattenämnden fastställer de värden, som i första stycket angivna naturaförmåner skola anses äga genomsnittligt inom riket vid tillämpning av denna förordning. Nämnda värden skola angivas i skattetabellerna. Det åligger riksskattenämnden att lämna centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden härför erforderliga upplysningar.»

Beträffande motiveringen för ifrågakvarande yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 808.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit beslöt 1963 års riksdag, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 32, att automatiska datamaskiner skall införas som hjälpmedel inom folkbokföringen och för arbetet med bl. a. uppbörd och redovisning av de direkta skatterna. Beslutet innebär att länsstyrelserna med vissa undantag skall förses med egna datamaskinläggningar och att inom vederbörande landskontor inrättas ett datakontor.

För den centrala ledningen av och tillsynen över folkbokförings- och uppbördsverksamheten skall fr. o. m. den 1 juli 1964 inrättas ett särskilt organ, centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden. Till denna nämnd skall bl. a. överföras de uppgifter som f. n. ankommer på centrala uppbördsnämnden och statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå.

Mot bakgrunden av vad sålunda redan beslutats framläggs i förevarande proposition förslag till organisation av centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden och därav föranledda författningsändringar. Nämnden föreslås skola bestå av ordförande, vice ordförande och ytterligare minst 5 ledamöter samt vara organiserad på två byråer och en fristående utbildningssektion. Den totala personalstyrkan beräknas för de närmaste åren till i runt tal 100 personer. I nuvarande läge och i avvaktan på närmare erfarenheter föreslås endast ett mindre antal ordinarie och extra ordinarie tjänster skola inrättas, medan behovet av arbetskraft i övrigt avses skola tills vidare täckas med anlitan­de av experter och extra tjänstemän. Med avseende på centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens arbetsuppgifter — utöver vad som innefattas i det tidigare omnämnda överförandet till nämnden av uppgifterna för den nuvarande centrala uppbördsnämnden och statistiska centralbyråns folkbokföringsbyrå — må nämnas att nämnden avses skola överta vissa uppgifter jämväl från riksskattenämnden, exempelvis fastställande av preliminärskattetabeller samt av värden å vissa naturaförmåner, varvid dock samråd med riksskattenämnden förutsätts skola ske. Vidare föreslås centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden skola få bemyndigande att från Kungl. Maj:t resp. riksskattenämnden överta arbetsuppgifter som sammanhänger med tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna avtal angående handräckning i skatteärenden. Slutligen avses centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden skola överta uppbördsorganisationskommitténs återstående uppgifter, varigenom nämnden under de närmaste åren får svara även för utrednings- och planeringsarbetet rörande datareformen samt ledningen av pågående försöksverksamhet. För den nya nämndens verksamhet föreslås för budgetåret 1964/65 anslag till avlöningar med 3 milj. kr. och till omkostnader med 942 000 kr. Därjämte föreslås att till försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppbörd för nästa budgetår anvisas ett anslag av 2 079 000 kr.; härav avser 546 000 kr. avlöningar och 1 533 000 kr. omkostnader.

Utskottet har vid sin granskning av det föreliggande organisationsförslaget funnit detsamma väl avvägt mot bakgrunden av den redan beslutade datareformen beträffande arbetet inom folkbokföring och uppbörd. Med avseende på centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens arbetsuppgifter, sådana de kommit till uttryck i den föreliggande propositionen, må framhållas att dessa i huvudsak äsyftar ernåendet av en riktig och enhetlig tillämpning av folkbokförings- och uppbördsförfattningarna samt ett ändamålsenligt och ekonomiskt folkbokförings- och uppbördssystem. Vad här-

utinnan i propositionen anförts har icke givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår har frågan om den myndighet som bör fastställa värden å naturaförmåner till grund för uttagandet av preliminär skatt varit föremål för delade meningar. Enligt en uppfattning bör denna uppgift ankomma på centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden, enligt en annan bör uppgiften liksom f. n. åvila riksskattenämnden. Departementschefen förordar för egen del — med hänsyn till den berörda uppgiftens nära samband med upprättandet av preliminärskatttabellerna, vilken uppgift förutsatts skola åvila centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden — att fastställandet av värden å naturaförmåner skall ankomma på denna nämnd men att detta skall ske i samråd med riksskattenämnden. I motionerna I: 663 och II: 808 yrkas att riksskattenämnden skall bibehålla ifrågavarande uppgift, med skyldighet att lämna centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden för skatttabellernas avfattande erforderliga upplysningar.

Vid den berörda frågans prövning har utskottet beaktat att värderingen av naturaförmåner vid preliminärbeskattningen står i sådant samband med dessa förmånens värdering till ledning för taxering att den i själva verket kan anses utgöra ett led däri. Med hänsyn härtill är det av vikt att riksskattenämnden tillförsäkras behörigt inflytande i nämnda avseende. Såvitt utskottet kan finna kan detta emellertid ske genom departementschefens förslag att värden på naturaförmåner skall fastställas i samråd med riksskattenämnden, vilket enligt utskottets mening innebär att ett intimt samarbete de båda nämnderna emellan skall äga rum på ifrågavarande punkt. Det bör ock påpekas att — såvitt av statsrådsprotokollet framgår — riksskattenämnden själv såsom ett alternativ räknat med den av departementschefen förordade lösningen. Med vad utskottet i denna fråga anført torde huvudsyftet med det föreliggande motionsyrkandet få anses tillgodosett utan att likväl någon avvikelse synes påkallad från det av Kungl. Maj:t i berörda avseende framlagda förslaget, vilket alltså tillstyrkes av utskottet.

Beträffande centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens organisation tillstyrker utskottet vad i propositionen föreslagits i fråga om nämndens sammansättning och kansliorganisation. Det synes utskottet välbetänt att den inom förevarande område särskilt betydelsefulla utbildningsverksamheten, avseende såväl erforderlig information som utbildning i egentlig mening, handläggs inom en i förhållande till byråorganisationen fristående organisationsenhet. Med avseende på personalorganisationen har utskottet beaktat, att denna i nuvarande läge bör bedömas mot bakgrunden av såväl nämndens permanenta ledningsfunktioner inom folkbokförings- och uppborädsväsendet som dess arbetsuppgifter under tiden för genomförandet av det nya systemet inom nämnda område, d. v. s. fram till den 1 januari 1968. Med utgångspunkt härifrån har utskottet inte funnit anledning till erinran

mot den i propositionen gjorda avvägningen mellan å ena sidan ordinarie och extra ordinarie tjänster och å andra sidan tjänster för tillgodoseende av personalbehovet i övrigt.

De i propositionen gjorda anslagsberäkningarna har inte givit utskottet anledning till annat uttalande än ett konstaterande av att den nya organisationen först på längre sikt kan väntas medföra minskade kostnader.

Vad slutligen angår de framlagda författningsförslagen får utskottet tillstyrka att desamma godkänns av riksdagen. Beträffande förslaget till ändrad lydelse av 72 § uppbördsförordningen har utskottet uppmärksammat att detta inte upptar någon motsvarighet till nuvarande föreskrift att bindande förklaring beträffande skattefrågor skall kunna erhållas på framställning även av skattskyldig. Enligt vad utskottet inhämtat avser emellertid förslaget på denna punkt inte någon saklig ändring i nuvarande förhållanden.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

A. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt i anledning av motionerna I: 663 och II: 808 antaga vid propositionen nr 46 fogat förslag till förordning angående ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272);

B. antaga vid propositionen nr 46 fogat förslag till förordning om överflyttande på centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden av uppgifter som tillkomma statistiska centralbyrån i egenskap av riksbyrå för folkbokföringen och centrala uppbördsnämnden, m. m.;

C. godkänna i statsrådsprotokollet angivna riktlinjer för centrala folkbokförings- och uppbördsnämndens uppgifter och organisation;

D. bemyndiga Kungl. Maj:t att uppdraga åt centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden att från och med den 1 juli 1964 eller senare dag som kan befinnas lämplig — sedan i förekommande fall överenskommelse därom träffats med vederbörande främmande stat — övertaga med tillämpningen av mellan Sverige och främmande stater ingångna handräkningsavtal sammanhängande arbetsuppgifter, vilkas handläggning enligt nuvarande bestämmelser ankommer på Kungl. Maj:t eller riksskattenämnden;

E. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga övergångsåtgärder för förslagens genomförande;

F. bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa den personalförteckning för centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden som föranledes av vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

G. godkänna följande avlöningsstat för centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	107 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	160 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	2 200 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	335 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	198 000

Summa kr. 3 000 000;

H. till Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden:
Avlöningar för budgetåret 1964/65 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kr;

I. till Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden:
Omkostnader för budgetåret 1964/65 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 942 000 kr;

J. till Centrala folkbokförings- och uppborrdsnämnden:
Försöksverksamhet med datamaskiner för folkbokföring och uppboörd för budgetåret 1964/65 å driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 079 000 kr.

Stockholm den 2 april 1964

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Närvarande: se under utlåtandet nr 40.